

EUROOPAN KOMISSIO

RAHOITUSVAKAUDEN, RAHOITUSPALVELUJEN JA PÄÄOMAMARKKINAUNIONIN
PÄÄOSASTO

Bryssel, 14. heinäkuuta 2020
REV1 – korvaa 8. helmikuuta 2018
annetun tiedonannon

TIEDONANTO SIDOSRYHMILLE

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA ARVOPAPERIKAUPAN JÄLKEISIÄ RAHOITUSTOIMINTOJA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020. Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.³

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tulee se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁴.

Siirtymäkauden päättyttyä Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee EU:n jäsenvaltioissa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen osalta kolmas maa.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisista seurauksista, joita siirtymäkauden päättymisellä on niiden toiminnalle.

Neuvoja sidosryhmille:

Johdannaisten vastapuolia, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien vastapuolia sekä sidosryhmiä, jotka laskevat liikkeeseen jonkin jäsenvaltion lainsäädännön nojalla luotuja rahoitusvälineitä Yhdistyneen kuningaskunnan arvopaperikeskuksissa, kehotetaan arvioimaan siirtymäkauden päättymisen seurauksia tämän tiedonannon valossa ja toteuttamaan asianmukaiset toimet sen varmistamiseksi, että ne noudattavat kaikkia

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁴ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkään sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen.

sovellettavia lakisäätteisiä vaatimuksia.

Huomautus: Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- toimivaltakysymyksiä ja sovellettavaa lakia koskevia EU:n sääntöjä ("siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tehtävä oikeudellinen yhteistyö"),
- EU:n yhtiöoikeutta,
- henkilötietojen suojaa koskevia EU:n sääntöjä.

Näistä aiheista on julkaistu tai laaditaan parhaillaan erillisiä tiedonantoja.⁵

Tätä tiedonantoa olisi luettava yhdessä 9. heinäkuuta 2020 annetun komission tiedonannon *Valmiina muutoksiin – Tiedonanto valmistautumisesta siirtymäkauden päättymiseen Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä*⁶ ja erityisesti sen II.B.1 kohdan kanssa.

Rahoitusmarkkinoita koskevia EU:n sääntöjä ei siirtymäkauden päätyttyä enää sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Erityisesti tämä koskee seuraavia säädöksiä: OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppätietorekistereistä 4. heinäkuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012 ('EMIR-asetus')⁷, rahoitusvälineiden markkinoista sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 15. toukokuuta 2014 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 600/2014 ('MiFIR-asetus')⁸, arvopapereilla toteutettavien rahoitustoimien ja uudelleenkäytön raportoinnista ja läpinäkyvyydestä sekä asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 25. marraskuuta 2015 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2015/2365 ('arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista annettu asetus')⁹, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista annettu asetus (EU) N:o 909/2014 ('arvopaperikeskusasetus')¹⁰ ja selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopapereiden selvitysjärjestelmissä 19. toukokuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/26/EY ('maksu- ja selvitysjärjestelmiä koskeva direktiivi')¹¹. Tällä on erityisesti seuraavat vaikutukset:

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_fi

⁶ COM(2020) 324 final.

⁷ EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1.

⁸ EUVL L 173, 12.6.2014, s. 84.

⁹ EUVL L 337, 23.12.2015, s. 1.

¹⁰ EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1.

¹¹ EYVL L 166, 11.6.1998, s. 45.

1. JOHDANNAISET

- Siirtymäkauden päätyttyä johdannaiset, joilla käydään kauppaa Yhdistyneen kuningaskunnan säännellyillä markkinoilla, eivät enää täytä pörssilistattujen johdannaisten määritelmää EU:n lainsäädännössä. MiFIR-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 32 alakohdan mukaan pörssilistatut johdannaiset ovat johdannaisia, joilla käydään kauppaa EU:n säännellyillä markkinoilla tai sellaisilla kolmannen maan markkinoilla, joita pidetään säänneltyjä markkinoita vastaavina¹². Pörssilistatut johdannaiset, joilla käydään kauppaa Yhdistyneen kuningaskunnan säännellyillä markkinoilla, ovat näin ollen EU:n lainsäädännön mukaan¹³ siirtymäkauden päätyttyä OTC-johdannaissopimuksia. Komissiolla on EMIR-asetuksen 2 a artiklan nojalla valtuudet todeta kolmansien maiden markkinoiden vastaavuus. Yhdistyneen kuningaskunnan vastaavuuden arviointi on käynnissä, mutta se ei ole vielä valmistunut. Kaikille sidosryhmille on tiedotettava tästä ja niiden on oltava valmiita tilanteeseen, jossa Yhdistyneen kuningaskunnan säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevia johdannaisia käsitellään OTC-johdannaisina.
- Pörssilistattuun johdannaiseen, josta tulee OTC-johdannainen, sovelletaan näin ollen kaikkia EMIR-asetuksen vaatimuksia, joita sovelletaan OTC-johdannaisilla toteutettaviin liiketoimiin. Finanssialan ulkopuolisten vastapuolten suorittamia suojaustransaktioita lukuun ottamatta kaikki OTC-johdannaisilla toteutettavat liiketoimet luetaan EMIR-asetuksen mukaisesti määrittämiskynnysarvon laskentaan, ja niihin sovelletaan EMIR-asetuksen määrittämiskynnysarvoa, edellyttäen että asianomainen tuote kuuluu kyseisen velvollisuuden piiriin¹⁴, sekä tiettyjä riskienvähentämistekniikoita (erityisesti vakuuksien vaihto).

Määrittämiskynnysarvon piiriin kuuluvien OTC-johdannaisten on oltava sellaisen keskusvastapuolen määrittämiä, joka on saanut toimiluvan ja joka on sijoittautunut johonkin EU:n jäsenvaltioon, tai sellaisen kolmannen maan sijoittautuneen keskusvastapuolen määrittämiä, jonka Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) on tunnustanut EMIR-asetuksen 25 artiklan mukaisesti määrittämään kyseinen OTC-johdannaislaji¹⁵. Komissiolla on valtuudet julistaa kolmannen maan sääntely- ja valvontakehykset vastaaviksi. Tällainen vastaavuuspäätös on ennakkoodellytys sille, että ESMA tunnustaa kolmannen maan keskusvastapuolen. Ilman vastaavuutta ja tunnustamista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunutta keskusvastapuolta ei voida siirtymäkauden päätyttyä käyttää määrittämiskynnysarvon täyttämiseen. Yhdistyneen kuningaskunnan vastaavuuden arviointi on käynnissä,

¹² Pörssilistattuna johdannaistenä pidetään ”johdannaista, jolla käydään kauppaa säännellyillä markkinoilla tai sellaisilla kolmannen maan markkinoilla, joita pidetään säänneltyjä markkinoita vastaavina [...], ja joka ei sellaisenaan kuulu asetuksen (EU) N:o 648/2012 2 artiklan 7 kohdassa määritellyn OTC-johdannaisten määrittämiskynnysarvon soveltamisalaan”, ks. MiFIR-asetuksen 2 artiklan 1 kohdan 32 alakohta.

¹³ OTC-johdannaissopimukset ovat sellaisia, joilla ei käydä kauppaa EU:n säännellyillä markkinoilla tai joilla käydään kauppaa sellaisilla kolmansien maiden säännellyillä markkinoilla, jotka eivät ole vastaavuuspäätöksen kohteena. Ks. EMIR-asetuksen 2 artiklan 7 kohta ja 2 a artikla.

¹⁴ Seuraavat tuotteet kuuluvat tällä hetkellä määrittämiskynnysarvon piiriin: koronvaihtosopimukset, joiden valuuttana on euro, Japanin jeni, Yhdysvaltain dollari, Norjan kruunu, Puolan zloty ja Ruotsin kruunu sekä indeksiin liitetyt OTC-luottoriskinvaihtosopimukset.

¹⁵ Katso EMIR-asetuksen 4 artiklan 3 alakohta.

mutta se ei ole vielä valmistunut. Kaikille sidosryhmille on tiedotettava tästä ja niiden on oltava valmiita tilanteeseen, jossa osapuolet eivät pysty täyttämään EMIR-asetuksen mukaista määritysvelvollisuuttaan Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneissa keskusvastapuolissa.

- Kolmansiin maihin sijoittautuneisiin ja toimiluvan saaneisiin vastapuoliin sovelletaan velvoitetta määrittää liiketoimia EU:n sijoittautuneessa keskusvastapuolella tai kolmanteen maahan sijoittautuneessa tunnustetussa keskusvastapuolella, jos sopimuksella on suora, merkittävä ja ennakoitavissa oleva vaikutus EU:ssa tai kun tällainen velvoite on tarpeen tai asianmukainen EMIR-asetuksen mahdollisten säännösten kiertämisen estämiseksi.¹⁶
- Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneiden keskusvastapuolten EU:n toimiluvan menettäminen vaikuttaa niiden kykyyn jatkaa tiettyjä toimintoja (esim. tiivistäminen) ja täyttää tietyt velvoitteet (esimerkiksi maksukyvyttömyyden hallinta) ennen siirtymäkauden päättymistä tehtyjen sopimusten osalta.
- Korkeampaa pääomavaatimusta sovelletaan kolmansiin maihin sijoittautuneisiin keskusvastapuoliin, joita ei ole tunnustettu, liittyviin vastuisiin, jotka johtuvat EU:hun sijoittautuneiden luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten hallussa olevista johdannaispositioista¹⁷. Tämä johtuu siitä, että ainoastaan EU:hun sijoittautuneet ja toimiluvan saaneet keskusvastapuolet ja kolmanteen maahan sijoittautuneet tunnustetut keskusvastapuolet ovat ehdot täyttäviä keskusvastapuolia¹⁸, joihin sovelletaan suotuisaa pääomakohtelua vakavaraisuusasetuksen mukaisesti¹⁹.
- Sen vuoksi EU:n vastapuolten ja kolmansien maiden vastapuolten, joihin määritysvelvollisuutta sovelletaan, olisi tutkittava johdannaissalkkujaan. Kaikkien vastapuolten (mukaan lukien kolmansiin maihin sijoittautuneet vastapuolet), olivatpa kyseessä sitten finanssialan laitokset tai määrityskynnysarvon ylittävät finanssialan ulkopuoliset yritykset, olisi varmistettava, että ne täyttävät määritysvaatimukset. Kun johdannaissopimukset tehdään välittäjän kautta tai ne määritetään välittäjän kautta (eli määritysosapuolen, määritysosapuolen asiakkaan tai epäsuoran asiakkaan kautta), vastapuolten olisi varmistettava, että niiden sopimus kyseisen välittäjän kanssa on

¹⁶ Katso lisätietoja EMIR-asetuksen 4 artikla ja komission delegoitu asetus (EU) N:o 285/2014, annettu 13 päivänä helmikuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 täydentämisestä unionissa olevaa sopimusten suoraa, merkittävää ja ennakoitavissa olevaa vaikutusta sekä sääntöjen ja velvollisuuksien kiertämisen estämistä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla (EUVL L 85, 21.3.2014, s. 1).

¹⁷ Katso luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26. kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ('vakavaraisuusasetus') 300–311 artikla.

¹⁸ Katso luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta 26. kesäkuuta 2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ('vakavaraisuusasetus') 497 artikla.

¹⁹ Katso vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 88 alakohta, johon sovelletaan vakavaraisuusasetuksen 497 artiklan ja 6. joulukuuta 2017 annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2017/2241 siirtymäsäännöksiä (kolmansien maiden keskusvastapuoliin sovellettiin siirtymäkautta 15. kesäkuuta 2018 saakka).

sovellettavien oikeudellisten vaatimusten mukainen. Tämä koskee myös määrittämissuhteita pankkikonsernien sisällä.

2. KAUPPATIETOREKISTERIT JA ILMOITTAMINEN

- Keskusvastapuolten tai vastapuolten on ilmoitettava johdannaisia tai arvopapereilla toteutettavia rahoitustoimia, joihin sovelletaan EMIR-asetuksen tai arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista annetun asetuksen mukaista ilmoitusvelvollisuutta, koskevat tiedot EU:ssa rekisteröidylle kauppätietorekisterille tai ESMA:n tunnustamalle kolmannen maan kauppätietorekisterille²⁰. Komissiolla on EMIR-asetuksen 77 artiklan ja arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista annetun asetuksen 19 artiklan nojalla valtuudet julistaa kolmannen maan sääntely- ja valvontakehykset vastaaviksi. Tällainen vastaavuuspäätös on ennakoedellytys sille, että ESMA tunnustaa kolmannen maan kauppätietorekisterin. Ilman vastaavuutta ja tunnustamista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautunutta kauppätietorekisteriä ei voida siirtymäkauden päätyttyä käyttää ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseen. Yhdistyneen kuningaskunnan vastaavuuden arviointi on käynnissä, mutta se ei ole vielä valmistunut. Kaikille sidosryhmille on tiedotettava tästä ja niiden on oltava valmiita tilanteeseen, jossa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneita kauppätietorekistereitä ei voida käyttää EMIR-asetuksen ja arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista annetun asetuksen mukaisen ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseen.
- Keskusvastapuolille ja vastapuolille asetetaan velvollisuus ilmoittaa johdannaissopimuksesta asianmukaisesti rekisteröidylle tai tunnustetulle kauppätietorekisterille. Kaikkien ilmoittamisesta vastuussa olevien vastapuolten, olivatpa ne sitten finanssialalla tai sen ulkopuolella toimivia, on varmistettava, että tämä vaatimus täyttyy. Jos kauppätietorekisterille ilmoittamisen suorittaminen siirretään kolmannelle osapuolelle, vastapuolten olisi varmistettava, että niiden sopimuksessa taataan kaikkien EMIR-asetuksessa ja/tai arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista annetussa asetuksessa sovellettavien lakisääteisten vaatimusten noudattaminen.
- Vastapuolten on pidettävä kirjaa kaikista tehdyistä johdannaissopimuksista ja niiden muutoksista vähintään viiden vuoden ajan sopimuksen päättymisestä²¹.

3. ARVOPAPERIKESKUKSET JA ARVOPAPERIEN SELVITYSJÄRJESTELMÄT

- Arvopaperikeskukset ylläpitävät arvopapereiden selvitysjärjestelmiä. Ne selvittävät (saattavat päätökseen) markkinoilla tehdyt liiketoimet. Arvopaperikeskukset huolehtivat myös sellaisten arvopaperitilien ylläpidosta, joihin kirjataan, kuinka monta arvopaperia on laskettu liikkeeseen, kuka liikkeeseenlaskija on, ja kaikki näiden arvopaperien hallussapidossa tapahtuneet muutokset.

²⁰ Katso EMIR-asetuksen 9 artikla ja arvopapereilla toteutettavista rahoitustoimista annetun asetuksen 4 artikla.

²¹ Katso EMIR-asetuksen 9 artiklan 2 alakohta.

- Kolmansien maiden arvopaperikeskusten on haettava tunnustamista ESMA:ta, jos ne aikovat tarjota tiettyjä arvopaperikeskuksen ydinpalveluja (EU:n jäsenvaltion lainsäädännön soveltamisalaan kuuluviin rahoitusvälineisiin liittyviä liikkeeseenlasku- ja keskitettyjä tilinhoitopalveluja) tai jos ne aikovat tarjota palvelujaan EU:ssa jäsenvaltioon perustetun sivuliikkeen kautta.
- Komissiolla on arvopaperikeskusasetuksen 25 artiklan nojalla valtuudet julistaa kolmannen maan sääntely- ja valvontakehykset vastaaviksi. Tällainen päätös on ennakkoodellytys sille, että ESMA tunnustaa kolmannen maan arvopaperikeskuksen. Ilman vastaavuutta ja tunnustamista Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet arvopaperikeskukset eivät voi siirtymäkauden päätyttyä jatkaa EU:n jäsenvaltion lainsäädännön soveltamisalaan kuuluviin rahoitusvälineisiin liittyvien liikkeeseenlasku- ja keskitettyjen tilinhoitopalvelujen tarjoamista eivätkä tarjota palvelujaan EU:ssa EU:n jäsenvaltiossa sijaitsevan sivuliikkeen kautta. Yhdistyneen kuningaskunnan arvopaperikeskuksiin ei voida soveltaa arvopaperikeskusasetuksen 69 artiklan 4 kohdan mukaista voimassa olevien sääntöjen jatkamista koskevaa säännöstä. Yhdistyneen kuningaskunnan vastaavuuden arviointi on käynnissä, mutta se ei ole vielä valmistunut. Kaikille sidosryhmille on tiedotettava tästä ja niiden on oltava valmiita tilanteeseen, jossa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan sijoittautuneet arvopaperikeskukset eivät voi jatkaa EU:n jäsenvaltion lainsäädännön soveltamisalaan kuuluviin rahoitusvälineisiin liittyvien liikkeeseenlasku- ja keskitettyjen tilinhoitopalvelujen tarjoamista eivätkä tarjota palvelujaan EU:ssa EU:n jäsenvaltiossa sijaitsevan sivuliikkeen kautta.
- Yhdistynyt kuningaskunta ei voi enää nimetä järjestelmiä selvityksen lopullisuudesta annetun direktiivin mukaisesti²². Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistyneen kuningaskunnan tällä hetkellä nimeämät järjestelmät menettävät selvityksen lopullisuudesta annetun direktiivin mukaisen nimeämisen ja siitä itselleen sekä osallistujilleen johtuvat oikeudet ja edut. Tämä ei rajoita jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön mahdollisia erityissäännöksiä²³.

Yleisiä tietoja säännöistä, joita sovelletaan arvopaperikaupan jälkeisiin toimintoihin, annetaan arvopaperikaupan jälkeisiä toimintoja koskevalla komission verkkosivustolla (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-markets/post-trade-services_en). Kyseisiä verkkosivuja päivitetään sitä mukaa kuin uutta tietoa tulee saataville.

Euroopan komissio

Rahoitusvakauden, rahoituspalvelujen ja pääomamarkkinaunionin pääosasto

²² Katso selvityksen lopullisuudesta maksujärjestelmissä ja arvopaperien selvitysjärjestelmissä 19. toukokuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/26/EY ('selvityksen lopullisuudesta annettu direktiivi') 2 artiklan a alakohta.

²³ Katso selvityksen lopullisuudesta annetun direktiivin johdanto-osan 7 kappale.